

KÚRIA

Knk.IV.37.458/2015/3.szám

A Kúria a dr. Tordai Csaba ügyvéd által képviselt szervezőnek, a dr. Pálffy Ilona elnök által képviselt Nemzeti Választási Bizottság ellen, aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése kapcsán meghozott 82/2015. számú határozatának felülvizsgálata tárgyában, nemperes eljárásban, meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 82/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

I.

1. A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 82/2015. számú határozatában megtagadta a szervező által 2015. április 9-én benyújtott aláírásgyűjtő ív hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt.

„Egyetért-e Ön azzal, hogy "az Országgyűlés úgy módosítsa a munka törvénykönyvét, hogy a teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb havi munkabér nettó összege ne lehessen alacsonyabb, mint a Központi Statisztikai Hivatal által az előző évre meghatározott létminimumnak az egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke - a jelen kérdésben tartott népszavazást követő évtől?"

2. Az NVB a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (továbbiakban Nsztv.) 11. §-ára alapítottn vizsgálta a kérdés hitelesíthetőségét. Indokolásában - a Kúria Knk.IV.37.807/2012. számú határozatára utalva - részben arra hivatkozott, hogy az Országgyűlés a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 153. § (1) bekezdés a) pontjában a Kormányt hatalmazta fel a kötelező legkisebb munkabér összegének és hatályának megállapítására. Ezért a kérdés parlamenti rendezésével az Országgyűlés elvonná a Kormány hatáskörét.

3. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a kérdés Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény (a továbbiakban: Kötv.) konkrétan meghatározott kiadási előirányzatát

érinti az álláskeresési ellátás (Foglalkoztatási Alap) és az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai (Egészségbiztosítási Alap) révén. Ezért a kérdés hitelesítése az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontjára tekintettel kizárt.

4. Végül az NVB hitelesítést megtagadó döntését törvényi rendelkezések megjelölésével azzal indokolta, hogy a minimálbér mértéke alapvető jelentőséggel bír a társadalombiztosítás és a szociális ellátások mértékére, a közterhek, járulékok viselésére. Az Alkotmánybíróság 58/2011. (VI. 30) AB határozata és a 26/2007. (IV. 25.) AB határozata érvényességét felhasználva kifejtette, hogy a választói egyértelműség részét képezi a kérdés társadalmi, gazdasági, pénzügyi összefüggéseinek ismerete is. Annak hiánya az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének sérelmét eredményezi, amely akadály a kérdés hitelesítésének.

5. A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, felülvizsgálati kérelmében az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján az NVB határozatának megváltoztatását és a kérdés hitelesítését kérte. A szervező vitatta az NVB indokolásában foglaltakat: álláspontja értelmében a kérdés arra irányult, hogy az Országgyűlés bővítse a Kormány felhatalmazásának kereteit a minimálbér létminimumot elérő szintjének emelésére.

A szervező vitatta azt is, hogy a minimálbér nettó összegének meghatározására irányuló felhatalmazásbeli korlát megalkotására irányuló népszavazási kérdésből okszerűen következne a minimálbér bruttó összegének változása is. „Az Országgyűlés szabad mérlegelésén múlik ugyanis, hogy a felhatalmazás keretének meghatározását követően a közteher-szabályok megváltoztatásával ad-e lehetőséget a Kormánynak arra, hogy a felhatalmazás új keretének a bruttó minimálbér összegének változatlanul hagyása mellett vagy a bruttó minimálbér összegének emelésével tesz-e eleget.”

A szervező vitatta a Kötv. érintettségét is. Álláspontja értelmében semmi akadály sincs annak, hogy a jelenleg az ellátásokat a bruttó minimálbérhez kötő foglalkoztatási és egészségbiztosítási törvényi szabályokat az Országgyűlés az eredményes és érvényes népszavazás esetén módosítsa. A kérdésből nem következik a költségvetési kiadások emelése, még kevésbé összegük meghatározása. Ezért a kérdés hitelesítése nem vetette fel az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontjának sérelmét.

Mivel a szervező álláspontja szerint „a kérdés a minimálbér meghatározására adott felhatalmazás kereteinek bővítésére terjed ki”, ezért az egyéb kérdést nem érint, vagyis nem merülhetnek fel a választói egyértelműség NVB határozata szerinti hiányosságok.

II.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

1. Tekintettel a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés hosszára, az abban rejlő többszörös feltételre és terminus technikusra a Kúria az NVB határozatát - figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra is - a választói

egyértelműség alapján vizsgálta felül.

Az NVB álláspontja értelmében a minimálbér mértékére irányuló kérdés több jogterületet is érint, az eredményes és érvényes népszavazás esetén annak olyan messzemenő, az álláskeresési és az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, az adózást érintő és egyéb hatásai lennének, amelyeket a választók nem tudnak felmérni, átlátni a döntés pillanatában.

A szervező felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a kérdés a minimálbér nettó összegére vonatkozott, ezért az nem eredményezi szükségképpen az NVB által hivatkozott, bruttó minimálbérhez kötött ellátások összegének megváltozását.

2. A Kúria az NVB határozatának az Alkotmánybíróság 26/2007. (IV. 25.) AB határozatára, valamint az 58/2011. (VI. 30.) AB határozatára alapított IV. pontjában foglaltakkal mindenben egyetért, azt az alábbiakkal egészíti ki:

Az Alkotmánybíróság által 2001-ben [51/2001. (XI. 29.) AB határozat] kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében az NVB - és a felülvizsgálat során a Kúria - a népszavazási kérdés választói és jogalkotói egyértelműségét mérlegeli.

A népszavazáshoz való jog - mint alanyi jogként érvényesíthető politikai alapjog - garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. Ebben a körben vizsgálandó az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek viszont feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen legyen érthető. A pontos megfogalmazás nem jelenti a jogi terminus technikusok alkalmazásának kötelezettségét. Jogi precizitás, terminus technicusok alkalmazása esetén azonban figyelemmel kell lennie a szervezőnek arra, hogy a jogi szabatoság nem minden esetben eredményezi a hétköznapi értelemben vett közérthetőséget.

A választói egyértelműség követelménye mindezek alapján szükségképpen magában foglalja azt, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem azonosítható: lényege, hogy a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, érdemét és jelentőségét azért, hogy tudatosan, átgondoltan tudják leadott szavazataikkal az Országgyűlés jogalkotói munkáját meghatározni.

3. A jelen eljárásban hitelesíteni kért kérdés a szabatoságra törekvés okán többszörös feltételt foglal magában, jogi terminológiát alkalmaz, és a törvényalkotás időbeli eltolódására helyezi a hangsúlyt.

Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatába azt a kérdést vizsgálta, hogy a kellően pontos, de adott esetben jogilag nem szabatos megfogalmazást miként kell értékelni a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés hitelesíthetősége tekintetében [127/2008. (X. 22.) AB határozat; 89/2008. (VI. 19.) AB határozat; 62/2008. (IV. 29.) AB határozat; 28/2008. (III. 12.) AB határozat; 97/2007. (XI. 29.) AB határozat; 52/2003. (XI. 11.) AB határozat; 74/2002. (XII.

19.) AB határozat; 73/2002. (XII. 19.) AB határozat; 62/2002. (XII. 3.) AB határozat; 52/2001. (XI. 29.) AB határozat; 51/2001. (XI. 29.) AB határozat]. Az eseti döntésekből formálódó gyakorlat arra mutat rá, hogy a választói egyértelműség jogi, közgazdasági, orvosi, avagy egyéb szakterületi terminológia alkalmazása nélküli is fennállhat.

4. Az NVB által elbírált esetben a szervező a „teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb havi munkabér nettó összegét” a „Központi Statisztikai Hivatal által az előző évre meghatározott létminimumnak az egy fogyasztási egységre számított átlagos értékéhez” kívánta viszonyítani.

Az „egy fogyasztási egység” fogalma a jogrendszerben ismert, mert azt alkalmazza például a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény aktív korúak ellátását szabályozó 33. § (2) bekezdése, avagy a lakossági vezetékes gázfogyasztás és távhőfelhasználás szociális támogatásáról szóló 289/2007. (X. 31.) Korm. rendelet 2. §-a is. Mindkét esetben a jogszabály meghatározza a terminológia pontos fogalmát, amely az adott szociális ellátást az egy háztartáson belüliek fogyasztási szerkezetét kifejező korrigált arányszámhoz köti.

5. A Kúria megítélése szerint lehetségesek olyan kérdések, amelyek népszavazási kérdésként az azokban kitűnő terminológia, szám, számítási mód miatt nem értelmezhetőek a választópolgárok számára. Ezekben az esetekben a népszavazáshoz való jog - tudatos döntés hiányában - csak formálisan érvényesülhet.

Ilyen kérdésnek ítélte a Kúria a „Központi Statisztikai Hivatal által az előző évre meghatározott létminimumnak az egy fogyasztási egységre számított átlagos értékéhez” viszonyított teljes munkaidőre megállapított kötelező legkisebb havi munkabér nettó összegének mértékére vonatkozó „- a jelen kérdésben tartott népszavazást követő évtől” fordulattal kiegészített kérdést.

6. A kifejtettek értelmében a Kúria megállapította, hogy az NVB határozata az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltak alapján jogszerűen tagadta meg a kérdés hitelesítését. Ezért a felülvizsgálati kérelemben foglalt egyéb felvetések kapcsán már nem vizsgálódott.

4. Az illetékről a Kúria az illetékekről szóló - módosított - 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése megfelelő alkalmazásával határozott.

5. A Kúria az NVB kérdés hitelesítését megtagadó határozatát helyben hagyta, ezért határozatáról az Nsztv. 30. § (4) bekezdése értelmében - határidőben - közleményt tesz közzé a Magyar Közlönyben.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. június 16.

*Dr. Kozma György a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó
előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt bíró*